

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15593
Tarih : 19.12.2025

10/3554

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Eğitim politikalarının tekçi bir kimlik inşasına dönük kurgulanmasının yanı sıra son yıllarda okullarda militarist nitelikte ve çocukların zihin dünyasına ölümle özdeş savaş araçlarını empoze etmeye dönük etkinliklerin yaygınlaştırılması, eğitim bilimciler, psikologlar, çocuk gelişimciler, öğrenci velileri ve toplumun kahir ekseriyeti tarafından ciddi bir kaygı ile karşılanmaktadır. Bu yıl, ülkenin birçok kentindeki okullarda Yerli Malı Haftası “kutlamaları” kapsamında çocuklara SİHA, İHA tanıtımlarının yapılması, savaş mühimmatlarının detaylı tanıtımlarının yapıldığı dergilerin dağıtılması hem pedagojik ilkelere hem de çocuk haklarına temelden aykırılıklar teşkil etmektedir. Eğitim politikalarını ve müfredatı militarizmden arındırmanın yanında bunların barış ve demokrasi odaklı yeniden inşa edilmesine dönük gerekli araştırmaların yapılması, politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’nci, İktüzüğün 104’ncü ve 105’nci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Nevroz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de eğitim politikalarının ve onun odak noktası olan çocuklara dair yaklaşımın erken cumhuriyet döneminden itibaren muhayyel bir insan inşası veyahut da makul ve makbul bir yurttaş yaratımı için araç kılındığına dair sayısız örnek söz konusudur. Kökleri Tanzimat’a kadar götürülebilecek çokluğa karşı olan denklik/eşitlik korkusunun gölgesiyle şekillenen, asker-millet mitinin mihmandarlığı ile örülü olan yerleşik paradigma, eğitim politikalarında da kendisini göstermektedir. Sivil alanı düzenleyen ve kontrol eden askeri “üst akıl” misyonuna sahip olan militarizm, politikadan sosyal hayata, kültürel faaliyetlerden iktisadi alana, eğitim politikalarından çevre düzenlemesine kadar hemen her alanda temel belirleyici kılınmıştır.

1923 yılındaki İzmir İktisat Kongresinde alınan kararların bir nevi devamı niteliğinde olan ve 1946 yılından bu yana da “yerli malı kullanımının artırılması ve tasarruflu olunması” gibi amaçlar doğrultusunda her sene, 12-18 Aralık tarihleri arası, Yerli Malı Haftası olarak “kutlanmaktadır.” O günden itibaren okullar başta olmak üzere birçok yerde, yerli üretimin tüketimini teşvik eden etkinlikler yapılmaktadır.

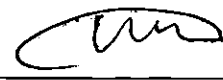
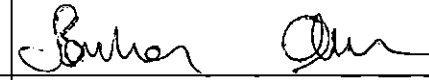
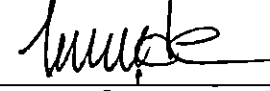
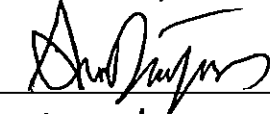
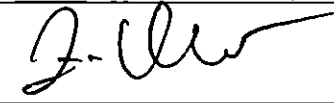
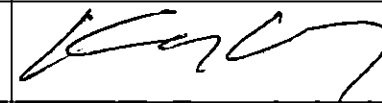
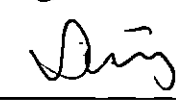
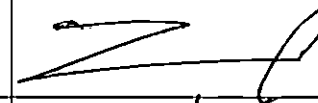
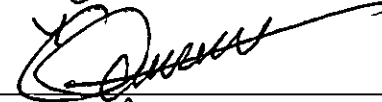
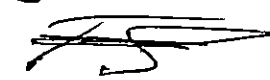
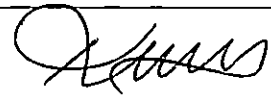
Geçtiğimiz yıl uygulamaya konulan ve “yeni” olduğu belirtilen ancak mevcut iktidarın 23 yıllık pratikleriyle tam bir süreklilik halinde olduğu rahatlıkla gözlemlenebilen müfredatta da yine çocukların eğitim aracılığıyla devletin ideolojik taşıyıcıları kılınması çabasına şahitlik edilmektedir. Bunun yanı sıra ülkedeki yüz yıllık iktisat tarihi serüveniyle, okullardaki Yerli Malı Haftası kutlamaları arasında da ciddi benzerlikler görülmektedir. Zira an itibariyle “savunma sanayiinin” yeni tür bir kalkınma modeli olarak ekonomi politikalarının temelini oluşturmasının yansımaları, eğitim yaşamında da rahatlıkla gözlemlenmektedir.

Bu yıl, birçok kentte kutlanan Yerli Malı Haftasında, basına yansıyan bilgilerden de görüldüğü üzere, “Bugünün Türkiye’si” isimli bir proje kapsamında, Ankara, Konya, Kocaeli, Mersin, Siirt, Şırnak, Tunceli, Muş ve daha birçok kentteki okullarda ve kreşlerde, “milli gururu yüceltmek” adı altında çocukların savunma sanayii üretimlerinin maketleriyle “kutlamalar” yapması sağlanmıştır. Bu kapsamda, Konya’nın Bozkır ilçesinde yapılan etkinliklere, ilçe Kaymakamı ve ilçe protokolü katılmıştır. Şırnak’ta gönderilen genelgede tüm okullarda teknolojik üretimler adı altında tanıtımlar yapılmış. Beytüşşebap’a bağlı Ayvalık köyündeki Cemil Gökçe ilkokulunda savaş aletleri uçaklar ve İHA SİHA’ların çizildiği resimler çocukların ellerine verilerek bir video oluşturulmuştur. Tunceli’de düzenlenen etkinlikte de Valiliğin sanal medya hesabından yayınladığı videoda görüldüğü üzere, çocuklara askeri kullanım amaçlı termal kamera, telsiz, jop kullanılmış, çelik yelek benzeri bir ekipman

giydirilmiştir. Mersin’de ise bir ilkokulda, dördüncü sınıf öğrencilerinin ellerinde tutacağı SİHA (silahlı insansız hava aracı) fotoğraflarının öğretmenleri tarafından video kaydına alınması, bu videoların okul idaresine teslim edilmesi talimatı verildiği öğrenilmiştir. Son olarak TBMM kreşinde düzenlenen benzer mahiyetteki etkinlikte, çocuklara SİHA’ların detaylı şekilde tanıtıldığı, çocukların silah maketleri önünde fotoğraflar çektiği ve çocuklara roket, bomba vs gibi savaş mühimmatlarının tanıtımı yapılan bir derginin dağıtıldığı basına yansımıştır.

Tüm arka plan aktarımı ve bu yılki mezkûr hafta etkinliklerinde yaşananların pedagojik ilkelere ve çocuk haklarına temelden karşıtlıklar içerdiği ve çocuk istismarı kategorisinde olduğu şüphe götürmez bir gerçektir. Bu uygulamalar açıktır ki Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmede tanımlı olan “*çocuğun üstün yararı ilkesine,*” yine aynı sözleşmede eğitimin amaçları arasında belirtilen “*çocuğun, anlayışı, barış, hoşgörü, cinsler arası eşitlik ve ıster etnik, ıster ulusal, ıster dini gruplardan, ısterse yerli halktan olsun, tüm insanlar arasında dostluk ruhuyla, özgür bir toplumda, yaşantıyı, sorumlulukla üstlenecek şekilde hazırlanması,*” hükmüne ve “*devletlerin çocukları her türlü sömürüye karşı koruma*” yükümlülüğüne aykırılıklar arz etmektedir. Bunların yanı sıra Anayasadaki “*devletin, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alma*” ve Çocuk Koruma Kanununun temel ilkeleri arasında olan “*çocuğun yaşına ve gelişimine uygun eğitim*” sorumluluğunun da ihlalidir.

Tüm bunlardan hareketle, çocukların militarist bir yaklaşımdan uzak tutulması, tam tersine barış ve demokrasi eksenli bir eğitim politikasının/müfredatın oluşturulmasına dönük gerekli araştırmaların yapılması ve düzenleme önerilerinin belirlenmesi için bir araştırma komisyonu kurulması zaruridir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	